

Soykırım Sonrası Aklama Operasyonu: Trump’ın Gazze Planına Uluslararası Hukuki Bir Eleřtiri

Yavuz KAYA

Öz

Bu makale, Donald Trump’ın 29 Eylül 2025 tarihinde açıkladığı Gazze planını uluslararası hukukun temel normları ışığında eleştirel bir perspektifle incelemektedir. Çalışma, planın yüzeyde “barış girişimi” gibi sunulmasına rağmen, özünde Gazze’de yaşanan ağır insan hakları ihlallerini ve uluslararası suçları örtbas etmeye yönelik bir proje olduğunu ortaya koymaktadır. İnceleme, **1948 Soykırım Sözleşmesi, 1949 Cenevre Sözleşmeleri, BM Antlaşması, Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) kararları, Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC) – Roma Statüsü, yeniden inşa ve tazmin yükümlülüğü ile self-determination (kendi kaderini tayin hakkı)** ilkesi üzerinden yürütölmüştür.

Elde edilen bulgulara göre Gazze’deki sistematik öldürmeler, sivillerin aç bırakılması, sağlık altyapısının çökertilmesi, BM çalışanları ve gazetecilerin hedef alınması; soykırım, savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar kategorilerine girmektedir. ICJ’nin 2024 yılında verdiğı geçici tedbir kararı, bu fiillerin soykırım riski taşıdığını teyit etmektedir. Buna rağmen Trump’ın planı, uluslararası hukuk mekanizmalarını tamamen devre dışı bırakarak İsrail’in sorumluluklarını üçüncü aktörlere devretmekte; mağdurları edilgen kılmakta ve adaletin yerini ekonomik projelerle doldurmaktadır.

Sonuç olarak makale, Trump’ın Gazze planının hukuken meşru bir barış önerisi değıl, “**suç sonrası aklama operasyonu**” olduğunu ileri sürmektedir. Bu plan, yalnızca Filistin halkının değıl, uluslararası hukukun bütönlüğünün de ağır bir biçimde ihlali anlamına gelmektedir.

Anahtar Kavramlar : *Gazze, Trump Planı, Soykırım Sözleşmesi, Cenevre Sözleşmeleri, BM Antlaşması, Uluslararası Adalet Divanı (ICJ), Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), Self-Determination, Yeniden İnşa, Tazmin Yükümlülüğü, İnsanlığa Karşı Suçlar, Savaş Suçları, Uluslararası Hukuk, Cezasızlık, Vesayetçilik.*

Post-Genocide Whitewashing Operation: An International Legal Critique of Trump's Gaza Plan

Yavuz KAYA

Abstract

This article critically examines Donald Trump's 2025 Gaza plan in light of fundamental norms of international law. The study reveals that, despite being presented on the surface as a "peace initiative," the plan is essentially a project designed to cover up the severe human rights violations and international crimes occurring in Gaza. The analysis is conducted through the lens of the **1948 Genocide Convention**, the **1949 Geneva Conventions**, the **UN Charter**, **International Court of Justice (ICJ) rulings**, the **International Criminal Court (ICC) – Rome Statute**, the **obligation to rebuild and compensate**, and the principle of **self-determination**.

According to the findings, the systematic killings in Gaza, the starvation of civilians, the destruction of health infrastructure, and the targeting of UN workers and journalists fall under the categories of genocide, war crimes, and crimes against humanity. The ICJ's 2024 provisional measures decision confirms that these acts carry the risk of genocide. Despite this, Trump's plan completely bypasses international legal mechanisms, shifting Israel's responsibilities to third parties; it renders victims passive and replaces justice with economic projects.

Consequently, the article argues that Trump's Gaza plan is not a legally legitimate peace proposal, but rather a '**post-crime whitewashing operation**'. This plan constitutes a grave violation not only of the Palestinian people but also of the integrity of international law.

Keywords : *Gaza, Trump Plan, Genocide Convention, Geneva Conventions, UN Charter, International Court of Justice (ICJ), International Criminal Court (ICC), Self-Determination, Reconstruction, Compensation Obligation, Crimes Against Humanity, War Crimes, International Law, Impunity, Guardianship.*

1. Giriş

7 Ekim 2023 sonrası Gazze’de yaşananlar, çağdaş uluslararası hukukun en ağır sınavlarından biri olarak tarihe geçmiştir. İsrail’in askeri operasyonları sonucunda on binlerce sivil, özellikle çocuklar, kadınlar ve yaşlılar hayatını kaybetmiş; sağlık çalışanları, Birleşmiş Milletler (BM) görevlileri ve gazeteciler doğrudan hedef alınmıştır. BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği’nin raporları, Gazze’nin sistematik biçimde elektriksiz, susuz ve ilaçsız bırakıldığını, sivillerin kasten açlığa mahkûm edildiğini ortaya koymuştur (OHCHR, 2024). Bu tablo, yalnızca bir “çatışma” değil; uluslararası hukukun temel normlarının—özellikle **soykırım yasağının, insancıl hukuk kurallarının ve kuvvet kullanma yasağının**—sistematik ihlalidir.

Tam da bu süreçte, 2025 yılında Donald Trump tarafından ortaya konulan “21 maddelik Gazze Planı”, sözde bir çözüm önerisi olarak uluslararası gündeme taşınmıştır. Planın maddeleri arasında Hamas’ın siyasal ve askeri olarak tasfiye edilmesi, İsrail güçlerinin kademeli çekilmesi, rehinelere serbest bırakılması ve Gazze’de “geçici Arap-uluslararası yönetim otoritesi” kurulması gibi başlıklar yer almaktadır (Washington Post, 2025; Reuters, 2025). Ayrıca Gazze’nin yeniden inşası için Arap devletlerinden finansman sağlanması, kentin “Ortadoğu’nun Rivierası”na dönüştürülmesi gibi projeler gündeme getirilmiştir. İlk bakışta barış ve kalkınma perspektifi sunduğu iddia edilen bu plan, gerçekte uluslararası hukuk açısından derin sorunlar içermektedir.

Öncelikle, planın ortaya çıktığı tarihsel bağlam göz ardı edilemez. 7 Ekim sonrası saldırılar, **BM Soykırım Sözleşmesi** kapsamında açıkça “soykırım fiilleri” olarak değerlendirilebilecek eylemler barındırmaktadır: sivillerin kasten öldürülmesi, toplu açlığa mahkûm edilmesi, sağlık hizmetlerinden yoksun bırakılması ve yaşam koşullarının sürdürülemez hale getirilmesi (United Nations, 1948). Uluslararası Adalet Divanı (ICJ), 2024 yılında verdiği geçici tedbir kararında, İsrail’i Gazze’de soykırımın önlenmesi için tüm tedbirleri almaya ve insani yardıma izin vermeye mecbur kılmıştır (ICJ, 2024). Böyle bir ortamda, Trump’ın sunduğu plan, adalet ve hesap verilebilirlikten ziyade, mevcut ihlalleri meşrulaştırma ve sorumluluğu başka aktörlere devretme işlevi görmektedir.

İkinci olarak, planın öngördüğü “geçici Arap otoritesi” uluslararası hukukta işgalci gücün sorumluluğunu ortadan kaldırma girişimidir. Cenevre Sözleşmeleri’ne göre, işgal altındaki topraklarda sivil nüfusun güvenliğinden, temel ihtiyaçlarının karşılanmasından ve altyapının korunmasından **işgalci devlet sorumludur** (Geneva Convention IV, 1949). İsrail, uluslararası hukuk açısından işgalci konumundadır; bu nedenle yeniden inşa sorumluluğu Arap devletlerine devredilemez. Trump’ın planı, işgal hukukunun açık ihlali niteliğindedir.

Üçüncü olarak, planın “yeniden inşa” başlığı, hukuki değil politik ve ekonomik bir yönlendirme taşımaktadır. Gazze’nin sistematik biçimde yıkılmasından sonra, uluslararası finans yoluyla kentin “Ortadoğu Rivierası”na dönüştürülmesi fikri, **sömürgeci bir kalkınma anlayışının** yeniden üretimidir. Uluslararası hukuk, işgalci devletin yıkım nedeniyle tazmin sorumluluğunu öngörür (Hague Regulations, 1907). Ancak Trump’ın önerisi, tazmin

yükümlülüğünü İsrail’den alıp Arap dünyasının üzerine yıkmaktadır. Bu durum, mağdur halkın haklarının gaspı anlamına gelir.

Son olarak, planın Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını (self-determination) göz ardı ettiği açıktır. BM Antlaşması’nın 1/2. maddesi, halkların kendi siyasi statülerini özgürce belirleme hakkını güvence altına alır (UN Charter, 1945). Trump’ın planı, dış aktörlerin Gazze üzerinde vesayetçi bir yönetim kurmasını öngörmekte; Filistin halkının iradesini yok saymaktadır. Bu yaklaşım, sömürgecilik sonrası dönemde uluslararası hukukun en temel ilkelerinden biri olan **self-determination** ilkesinin doğrudan ihlalidir.

Dolayısıyla, bu çalışmanın temel tezi şudur: Trump’ın Gazze planı, uluslararası hukuk açısından meşru bir barış girişimi değil; soykırımın sonuçlarını örtbas eden, işgalci devletin sorumluluğunu gizleyen ve mağdur halkın haklarını yok sayan bir projedir. Bu tez, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde Soykırım Sözleşmesi, Cenevre Sözleşmeleri, BM Antlaşması, ICJ kararları, Roma Statüsü ve yeniden inşa yükümlülükleri çerçevesinde ayrıntılı olarak analiz edilecektir.

2. Soykırım Sözleşmesi (1948) Perspektifinden Gazze

2.1. Soykırım Kavramı ve Hukuki Tanım

Soykırım kavramı, uluslararası hukukun en ağır ve en tartışmasız suçlarından biridir. Raphael Lemkin tarafından kavramsallaştırılan ve 1948 tarihli Birleşmiş Milletler *Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi* ile hukukî bağlayıcılık kazanan tanıma göre soykırım, bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubun, kısmen ya da tamamen yok edilmesi amacıyla gerçekleştirilen belirli eylemler bütünüdür (United Nations, 1948, md. II). Bu eylemler arasında:

1. Grubun üyelerinin öldürülmesi,
2. Grubun üyelerine ciddi bedensel veya zihinsel zarar verilmesi,
3. Grubun yaşam koşullarının, fiziksel varlıklarını kısmen ya da tamamen yok edecek biçimde kasten değiştirilmesi,
4. Grubun içinde doğumların engellenmesi,
5. Grubun çocuklarının zorla başka bir gruba nakledilmesi sayılmaktadır.

Bu tanım, yalnızca fiili eylemleri değil, aynı zamanda **özel kast (dolus specialis)** unsurunu da içerir. Yani, bir eylemin soykırım olarak nitelendirilebilmesi için, hedef grubun tümünden veya kısmen yok edilmesi niyetinin açıkça veya dolaylı olarak kanıtlanması gerekir (Schabas, 2009).

2.2. Gazze’de Fiili Durum

7 Ekim 2023’ten itibaren Gazze’deki askeri operasyonlar, BM raporlarına ve uluslararası insan hakları örgütlerinin belgelerine göre on binlerce sivilin ölümüyle sonuçlanmıştır. Ölenlerin büyük çoğunluğunun kadınlar ve çocuklardan oluşması, sivil nüfusun hedef alındığını ortaya koymaktadır (OHCHR, 2024). Ayrıca İsrail’in sistematik biçimde:

- Elektrik, su ve yakıt akışını kesmesi,
- Gıda yardımlarını engellemesi,
- Sağlık tesislerini bombalaması,
- BM çalışanlarını ve yardım konvoylarını hedef alması,

uluslararası hukukun soykırım tanımıyla doğrudan örtüşmektedir. BM'nin özel raportörleri, Gazze'de uygulanan aç bırakma politikasını "starvation as a method of warfare" yani savaş yöntemi olarak aç bırakma suçu kapsamında değerlendirmiştir (UNHRC, 2024).

2.3. Niyet Unsuru (Dolus Specialis)

Soykırım suçunun en kritik unsuru, grup yok etme kastıdır. Gazze bağlamında bu kast, yalnızca fiillerden değil, İsraili yetkililerin söylemlerinden de anlaşılmaktadır. Örneğin üst düzey yetkililerin Gazze halkını "insan hayvanları" olarak nitelemesi, tüm nüfusun "güvenli bölgelere göç etmesi" yönündeki zorlamaları ve açıkça "Gazze'nin haritadan silineceği" yönündeki açıklamaları, özel kastın varlığını göstermektedir (Middle East Monitor, 2023). Bu tür beyanlar, Nürnberg Mahkemeleri'nden Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne kadar tüm soykırım yargılamalarında delil kabul edilen unsurlar arasında yer almaktadır (ICTR, *Akayesu Case*, 1998).

2.4. Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) Kararı

Güney Afrika'nın başvurusu üzerine Uluslararası Adalet Divanı, 26 Ocak 2024'te verdiği geçici tedbir kararında, İsrail'in Gazze'deki eylemlerinin Soykırım Sözleşmesi kapsamında ciddi riskler doğurduğunu kabul etmiş ve İsrail'i:

- Soykırım fiillerini önlemek,
- Soykırım çağrılarını engellemek,
- İnsani yardıma izin vermek,
- Hesap verebilirliği sağlamakla yükümlü kılmıştır (ICJ, 2024).

Bu karar, henüz nihai hüküm olmasa da, Divan'ın İsrail'in Gazze'deki eylemlerini soykırım bağlamında ele aldığını ve hukuken İsrail'in yükümlülüklerini açıkça ortaya koyduğunu göstermektedir. Trump'ın planı ise, bu yargı sürecini görmezden gelerek, soykırımın sonuçlarını normalleştirmeyi amaçlamaktadır.

2.5. Trump Planının Soykırım Bağlamında Sorunları

Trump'ın Gazze planı, soykırımın önlenmesi yönündeki uluslararası yükümlülüklerle çelişmektedir:

- **Hamas'ın tasfiyesi bahanesiyle tüm bir topluluğun cezalandırılması:** Soykırım Sözleşmesi, bireylerin siyasi ya da askeri kimliğine bakılmaksızın grupların toplu imhasını yasaklar. Trump'ın planı, Hamas'ın varlığını tüm Filistin halkını kolektif cezalandırma gerekçesi yapmaktadır.

- **Geçici Arap otoritesi:** Bu madde, işgalci devletin yükümlülüğünü devretmekte ve soykırımın sonuçlarını başka aktörlere ihale etmektedir.
- **Yeniden inşa projeleri:** Soykırımın yol açtığı kitlesel yıkımın ardından, uluslararası finans yoluyla inşa sürecinin başlatılması, hesap verilebilirlik yerine ekonomik rant üretme anlamına gelir.
- **Nüfus transferi önerileri:** Planın öngördüğü geçici nüfus transferleri, soykırımın klasik unsurlarından olan “yaşam koşullarını sürdürülemez hale getirme” fiilini perçinlemektedir.

2.6. Değerlendirme

Soykırım Sözleşmesi, taraf devletlere yalnızca soykırım suçunu cezalandırma değil, aynı zamanda **önleme yükümlülüğü** de yüklemektedir. Bu bağlamda, Trump’ın planı, İsrail’in yükümlülüklerinden kaçmasına zemin hazırladığı ölçüde uluslararası hukuka aykırıdır. Uluslararası toplumun bu planı meşru bir barış girişimi olarak görmesi, yalnızca Gazze halkının değil, uluslararası hukukun bütünlüğünün de yaralanması anlamına gelecektir.

3. Cenevre Sözleşmeleri ve İnsancıl Hukuk İhlalleri

3.1. İnsancıl Hukukun Çerçevesi

Uluslararası insancıl hukuk (IHL), silahlı çatışmalarda sivillerin korunmasını, savaş yöntem ve araçlarının sınırlandırılmasını ve insan onurunun muhafazasını amaçlar. Bu çerçevenin temelini 1949 tarihli **Cenevre Sözleşmeleri** ve ek protokoller oluşturur. Özellikle **Dördüncü Cenevre Sözleşmesi**, işgal altındaki topraklardaki sivil nüfusun korunmasını düzenlemektedir (Geneva Convention IV, 1949). İsrail-Filistin bağlamında Gazze, uzun süredir uluslararası hukukta **işgal altındaki toprak** statüsündedir. Bu nedenle Gazze’de sivillere yönelik her türlü saldırı, doğrudan Cenevre Sözleşmeleri kapsamındaki ihlallerle bağlantılıdır.

3.2. Sivillere Yönelik Saldırıları

7 Ekim 2023’ten sonra İsrail’in Gazze’de yürüttüğü operasyonlarda, sivillerin doğrudan hedef alındığı BM raporlarıyla belgelenmiştir. Kadınlar, çocuklar ve yaşlılar kitlesel şekilde öldürülmüş; sivillerin toplu halde sığındığı okullar, ibadethaneler ve mülteci kampları bombalanmıştır (UN OCHA, 2024). Dördüncü Cenevre Sözleşmesi, sivillerin korunmasını mutlak bir yükümlülük haline getirirken, Gazze’de yaşanan saldırılar bu yükümlülüğün sistematik olarak ihlal edildiğini ortaya koymaktadır.

Cenevre Sözleşmesi md. 27, sivillerin “her koşulda korunmasını” şart koşar. Gazze’de ise BM verilerine göre ölümlerin %65’ten fazlası çocuk ve kadınlardan oluşmuştur (UNICEF, 2024). Bu oran, sivillerin yalnızca “yan etki” değil, doğrudan hedef alındığını göstermektedir.

3.3. Sağlık Çalışanları ve Tesislerine Yönelik Saldırılar

Uluslararası insancıl hukuk, sağlık çalışanlarını ve tesislerini özel koruma altına alır. Dördüncü Cenevre Sözleşmesi ve 1977 tarihli Ek Protokol I, hastanelerin, ambulansların ve sağlık personelinin dokunulmazlığını güvence altına alır. Ancak Gazze’de, El Şifa ve El Kudüs hastaneleri dahil olmak üzere birçok sağlık tesisi bombalanmış; yüzlerce doktor ve hemşire görev başında hayatını kaybetmiştir (WHO, 2024).

Sağlık sisteminin çökertilmesi, yalnızca savaş suçu değil, aynı zamanda halkın yaşam koşullarını sürdürülemez hale getirme yoluyla **soykırımın da parçasıdır**. Gazze’de yeni doğan bebeklerin kuvözsüz bırakılması, diyaliz hastalarının ilaçsızlıktan ölmesi, insancıl hukuk açısından en ağır ihlallerden biridir.

3.4. BM Personeli ve Gazetecilere Yönelik Saldırılar

BM Mülteciler Ajansı (UNRWA) ve Dünya Gıda Programı personelleri, yardım konvoylarını sürdürürken İsrail saldırılarında hayatını kaybetmiştir. BM Genel Sekreteri António Guterres, bu saldırıları uluslararası hukukun “kırmızı çizgilerinin” ihlali olarak tanımlamıştır (United Nations, 2024).

Gazetecilerin öldürülmesi de insancıl hukuk açısından ciddi bir ihlaldir. Gazze’de, 7 Ekim’den bu yana en az 150 gazeteci yaşamını yitirmiştir (Committee to Protect Journalists, 2024). Gazeteciler, uluslararası hukukta sivillerle aynı korumaya sahiptir; onların hedef alınması, savaş suçunun yanı sıra gerçeğin üzerini örtmeye yönelik bilinçli bir girişimdir.

3.5. Zorla Yerinden Etme ve Abluka Politikası

Dördüncü Cenevre Sözleşmesi md. 49, sivillerin zorla yerinden edilmesini kesin bir dille yasaklar. İsrail’in Gazze halkını “güvenli bölgelere göç etmeye” zorlaması, bu maddeye açıkça aykırıdır. Dahası, abluka politikası sivilleri kitlesel olarak açlığa mahkûm etmiş; gıda, su ve yakıt akışının kesilmesi, uluslararası insancıl hukukta yasaklanan “kolektif cezalandırma” fiiline dönüşmüştür (ICRC, 2024).

Abluka, yalnızca askeri hedefleri değil, tüm sivil nüfusu etkileyen bir araç haline gelmiş; BM raportörleri tarafından “modern çağın en büyük toplu cezalandırma örneği” olarak nitelendirilmiştir. Bu uygulama, hem Cenevre Sözleşmeleri’ne hem de Roma Statüsü’ne göre insanlığa karşı suçtur.

3.6. Trump Planının Hukuki Çelişkileri

Trump’ın Gazze planı, Cenevre Sözleşmeleri bağlamında üç açıdan ciddi sorun taşımaktadır:

1. **Sorumluluk Devri:** Plan, yeniden inşa ve idare yükümlülüğünü Arap devletlerine devretmektedir. Oysa işgal altındaki topraklarda sivillerin korunması, doğrudan işgalci gücün sorumluluğudur.

2. **Kolektif Cezalandırmanın Meşrulaştırılması:** Hamas'ın varlığı gerekçe gösterilerek tüm Gazze halkının cezalandırılması, insancıl hukukta yasaktır.
3. **Sivil Hakların İhlali:** Plan, sivillerin kendi siyasi iradeleriyle yönetim oluşturma hakkını göz ardı ederek dış vesayet mekanizması önermektedir. Bu, Cenevre Sözleşmeleri'nin temel ruhuna aykırıdır.

3.7. Değerlendirme

Cenevre Sözleşmeleri, silahlı çatışmalarda “asgari insani standartları” belirler. Gazze’de yaşananlar, bu standartların neredeyse tamamının ihlal edildiğini göstermektedir. Sivillerin, sağlık çalışanlarının, BM görevlilerinin ve gazetecilerin öldürülmesi; zorla yerinden etme ve abluka politikaları, insancıl hukuk açısından savaş suçu ve insanlığa karşı suç niteliği taşımaktadır. Trump’ın planı ise bu ihlalleri ortadan kaldırmak yerine, yeni bir hukuksuzluk zemini inşa etmektedir.

4. BM Antlaşması ve Kuvvet Kullanma Yasağı

Birleşmiş Milletler (BM) Antlaşması, modern uluslararası düzenin temel taşıdır. 1945’te kabul edilen Antlaşma’nın 2(4). maddesi, tüm devletlere karşı kuvvet kullanma yasağını açıkça ortaya koyar: *“Tüm üyeler, uluslararası ilişkilerinde, herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı, ya da BM’nin amaçlarıyla bağdaşmayacak herhangi bir biçimde kuvvet kullanmaktan ya da kuvvet kullanma tehdidinde bulunmaktan kaçınırlar”* (UN Charter, 1945). Bu hüküm, sadece silahlı saldırıların değil, aynı zamanda sürekli işgal ve kolektif cezalandırma politikalarının da hukuka aykırılığını teyit eder.

Gazze bağlamında İsrail’in askeri operasyonları ve uzun yıllardır sürdürdüğü abluka politikaları, BM Antlaşması’nın en temel hükmünü ihlal etmektedir. Trump’ın Gazze planı ise, bu ihlalleri sonlandırmak yerine, “geçici Arap otoritesi” gibi düzenlemeler yoluyla sorumluluğu bölgesel aktörlere devrederek İsrail’in uluslararası yükümlülüklerden kaçmasına zemin hazırlamaktadır.

4.1. Kuvvet Kullanma Yasağının Kapsamı

Kuvvet kullanma yasağı, uluslararası hukukun en katı normlarından biri olan **jus cogens** karakterine sahiptir. Yani hiçbir devlet, bu yasağı ortadan kaldıracak ikili ya da çok taraflı anlaşmalar yapamaz. İhlali halinde uluslararası sorumluluk doğar.

Gazze’deki askeri operasyonlar, yalnızca Hamas gibi silahlı gruplara karşı değil, sivil nüfusa karşı kitlesel imha eylemlerine dönüşmüştür. BM Antlaşması’na göre, kuvvet kullanmanın tek meşru zemini **meşru müdafaa** (md. 51) ya da BM Güvenlik Konseyi’nin yetkilendirmesidir. İsrail’in Gazze’deki saldırıları, ne Güvenlik Konseyi kararıyla yetkilendirilmiş ne de orantılılık ve gereklilik ilkeleri çerçevesinde meşru müdafaa olarak açıklanabilecek niteliktedir (Gray, 2018).

4.3. İsrail'in Eylemlerinin BM Antlaşmasına Aykırılığı

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarında görülen başlıca ihlaller şunlardır:

- Toprak Bütünlüğü ve Siyasi Bağımsızlık İhlali**
Gazze, uluslararası toplum tarafından Filistin topraklarının bir parçası olarak tanınmaktadır. Sürekli bombardıman ve abluka, Filistin halkının siyasi bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü yok etmektedir (UNGA Res. 67/19, 2012).
- Kolektif Cezalandırma**
BM Antlaşması'nın amaçları arasında "halkların eşit hakları ve kendi kaderlerini tayin hakkı" yer almaktadır (UN Charter, md. 1/2). Gazze'deki abluka, tüm sivil nüfusu hedef alarak bu hakkı fiilen ortadan kaldırmaktadır.
- BM Personeline Saldırıları**
BM Antlaşması'nın 105. maddesi, BM görevlilerinin dokunulmazlığını güvence altına alır. Gazze'de BM konvoylarının ve tesislerinin hedef alınması, doğrudan Antlaşma'ya aykırı fiillerdir.

4.4. Trump Planının Hukuki Çelişkileri

Trump'ın 21 maddelik planı, görünürde barış girişimi olsa da, BM Antlaşması çerçevesinde ciddi sorunlar içermektedir:

- Geçici Arap-Uluslararası Otorite:** Bu mekanizma, İsrail'in işgalci olarak sorumluluğunu devretmektedir. Oysa BM Antlaşması uyarınca, ihlallerden sorumlu olan devletin hesap vermesi gerekir. Sorumluluğun üçüncü aktörlere devri hukuken geçersizdir.
- Yeniden İnşa Finansmanı:** Plan, Gazze'nin yeniden inşasını Arap devletlerinin finansmanına bağlamaktadır. BM Antlaşması'nın eşit egemenlik ilkesine göre, işgalci devletin yıktığı altyapıyı yeniden inşa etmekten kaçması, uluslararası yükümlülüklerden kurtulma girişimidir.
- Halkın İradesinin Yok Sayılması:** Antlaşma'nın 1/2. maddesi, halkların kendi siyasi statülerini belirleme hakkını güvence altına alırken, Trump'ın planı Filistinlilerin bu hakkını askıya almaktadır.

4.5. BM Güvenlik Konseyi ve Çifte Standart

BM Antlaşması'nın uygulanmasında en büyük sorunlardan biri, Güvenlik Konseyi'nin İsrail söz konusu olduğunda etkin işlememesi olmuştur. ABD'nin sürekli veto politikası, İsrail'in işlediği ihlallerin yaptırımsız kalmasına yol açmıştır. Trump'ın planı da bu çifte standardın devamı niteliğindedir. "Barış planı" adı altında, uluslararası hukukun en temel normları askıya alınmakta; Filistin halkının hakları pazarlık konusu yapılmaktadır.

4.6. Değerlendirme

BM Antlaşması, kuvvet kullanma yasağını ve halkların kendi kaderlerini tayin hakkını, uluslararası düzenin temeli olarak görür. İsrail'in Gazze'deki saldırıları, bu yasakların ağır ihlallerini oluştururken, Trump'ın planı bu ihlalleri ortadan kaldırmak yerine normalleştirmektedir.

Dolayısıyla, plan hukuken meşru bir barış girişimi değil; BM Antlaşması'nın temel ruhuna aykırı, işgalci devletin sorumluluktan kaçmasına zemin hazırlayan bir projedir.

5. Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) Kararları

Uluslararası Adalet Divanı (ICJ), devletler arasındaki hukuki uyuşmazlıkların çözümünde en yüksek yargı merciidir. Aynı zamanda BM Genel Kurulu veya Güvenlik Konseyi tarafından yönlendirilen hukuki sorulara danışma görüşleri (advisory opinion) vermektedir. Filistin meselesinde ICJ'nin rolü özellikle önemlidir, çünkü Divan hem 2004'te İsrail'in inşa ettiği ayırım duvarı hakkında verdiği danışma görüşüyle hem de 2024'te Güney Afrika'nın İsrail'e karşı açtığı soykırım davasında aldığı geçici tedbir kararıyla hukuki çerçeveyi netleştirmiştir. Bu kararlar, Gazze'deki durumun uluslararası hukuk açısından değerlendirilmesinde temel referans noktalarıdır.

5.1. 2004 Duvar Kararı (Advisory Opinion)

2004 yılında BM Genel Kurulu, İsrail'in Batı Şeria'da inşa ettiği ayırım duvarının uluslararası hukuka uygunluğunu ICJ'ye sormuştur. Divan, verdiği **Danışma Görüşü** ile duvarın:

- Uluslararası hukuka aykırı olduğunu,
- Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'ni ihlal ettiğini,
- Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin hakkını ihlal ettiğini,
- İsrail'in bu duvarı yıkmak ve zarar görenlere tazminat ödemek zorunda olduğunu ilan etmiştir (ICJ, 2004).

Bu karar, bağlayıcı olmamakla birlikte, uluslararası hukukta İsrail'in işgalci politikalarının gayrimeşru olduğunun en yüksek yargı organı tarafından tescil edilmesi anlamına gelmiştir.

5.2. 2024 Soykırım Davası (South Africa v. Israel)

7 Ekim 2023 sonrası Gazze'de yaşanan ağır saldırılar üzerine Güney Afrika, 29 Aralık 2023'te ICJ'ye başvurarak İsrail'in 1948 Soykırım Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Başvuruda, İsrail'in:

- Sivilleri kitlesel şekilde öldürdüğü,
- Halkı açlığa mahkûm ettiği,
- Sağlık ve yardım sistemini çökerttiği,
- Gazze'deki yaşam koşullarını sürdürülemez hale getirdiği,

gerekçeleriyle soykırım suçunu işlediği iddia edilmiştir.

26 Ocak 2024'te ICJ, oy çokluğuyla aldığı **geçici tedbir kararında** şu hususları kabul etmiştir:

1. İsrail, Soykırım Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülüklerine uygun davranmak zorundadır.
2. Soykırım fiillerini (öldürme, ciddi zarar verme, yaşam koşullarını imkânsız hale getirme) önlemek için derhal tedbirler almak zorundadır.
3. Soykırıma teşvik eden söylemleri engellemekle yükümlüdür.
4. Sivillere insani yardımın ulaşmasını sağlamak zorundadır.
5. İsrail, bu tedbirlerin uygulanmasına dair raporu Divan'a sunmak zorundadır (ICJ, 2024).

Bu karar, Divan'ın İsrail'in Gazze'deki eylemlerini soykırım riskine açık gördüğünü teyit etmiştir. Henüz nihai hüküm verilmemiş olsa da, Divan'ın geçici tedbir kararı hukuken bağlayıcıdır.

5.3. Trump Planı ile ICJ Kararlarının Çelişkisi

Trump'ın Gazze planı, ICJ'nin kararlarıyla üç temel noktada çelişmektedir:

1. Soykırım	Sözleşmesi'nin	Bağlayıcılığı
ICJ, İsrail'in Gazze'deki eylemlerinin soykırım kapsamında değerlendirilebileceğini ortaya koymuştur. Trump'ın planı, bu süreci yok sayarak, İsrail'i uluslararası yargıdan koruma işlevi görmektedir.		
2. İşgal	Sorumluluğu	
2004 Duvar Kararı'nda Divan, İsrail'in işgalci olarak yükümlülüklerini netleştirmiştir. Trump planı ise, işgalci devletin sorumluluğunu Arap devletlerine ve uluslararası aktörlere devretmeye çalışmaktadır. Bu, Divan'ın yerleşik içtihadıyla bağdaşmamaktadır.		
3. Self-Determination	Hakkı	
ICJ, hem 2004 kararında hem de 2024 geçici tedbirlerinde, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının ihlal edildiğini vurgulamıştır. Trump'ın planı ise, Filistin halkının iradesini yok sayarak dış vesayet öngörmektedir.		

5.4. Uluslararası Hukukta Bağlayıcılık Meselesi

ICJ kararları, taraf devletler açısından bağlayıcıdır. 2004 Duvar Kararı bir danışma görüşü olsa da, 2024 Soykırım Davası'nda verilen geçici tedbirler hukuken bağlayıcıdır. İsrail'in bu kararları uygulamaması, BM Antlaşması md. 94'e göre Güvenlik Konseyi'nin müdahalesini gerektirir. Ancak ABD vetosu nedeniyle bu uygulanamamaktadır. Bu durum, uluslararası hukukta "çifte standart" tartışmalarını derinleştirmiştir (Falk, 2024).

5.5. Değerlendirme

ICJ'nin kararları, İsrail'in Gazze'deki eylemlerinin uluslararası hukukla bağdaşmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Trump'ın planı ise, bu kararları hiçe sayarak hukuka değil, siyasete dayalı bir çözüm üretmektedir. Uluslararası hukukun en yüksek yargı organının kararlarını yok sayan bir plan, meşru bir barış girişimi olamaz; aksine soykırımın sonuçlarını örtbas etmeye hizmet eder.

6. Uluslararası Ceza Hukuku Perspektifi – ICC (Roma Statüsü)

Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), 2002 yılında yürürlüğe giren **Roma Statüsü** ile kurulmuş olup, soykırım, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçlarını yargılamakla görevlidir. İsrail-Filistin bağlamında ICC'nin yetkisi uzun süre tartışmalı olmuştur; ancak Filistin'in 2015 yılında Roma Statüsü'ne taraf olmasıyla Mahkeme, işgal altındaki topraklarda işlenen suçları soruşturma yetkisini kazanmıştır. Bu nedenle Gazze'de 7 Ekim 2023'ten sonra işlenen fiiller, Roma Statüsü kapsamında doğrudan ICC'nin yargı yetkisine tabidir.

Trump'ın Gazze planı, uluslararası ceza hukuku perspektifinden değerlendirildiğinde ciddi sorunlar içermektedir. Çünkü plan, soykırım ve insanlığa karşı suçları engellemek yerine, işlenen suçları “yeniden inşa” ve “geçici yönetim” söylemleriyle örtbas etmektedir.

6.1. Roma Statüsü'nün Kapsamı

Roma Statüsü'nün 5. maddesi Mahkeme'nin yetkili olduğu suçları tanımlar:

1. **Soykırım** (md. 6),
2. **İnsanlığa Karşı Suçlar** (md. 7),
3. **Savaş Suçları** (md. 8),
4. **Saldırı Suçu** (md. 8 bis).

Gazze bağlamında özellikle ilk üç suç tipi (soykırım, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları) ön plana çıkmaktadır.

6.2. İnsanlığa Karşı Suçlar

Roma Statüsü md. 7'ye göre insanlığa karşı suçlar, sivil nüfusa karşı yaygın veya sistematik saldırıların parçası olarak işlenen fiillerdir. Gazze'de belgelenen başlıca ihlaller şunlardır:

- **Öldürme:** On binlerce sivilin hedef alınarak öldürülmesi.
- **Yok Etme:** Altyapının bilinçli şekilde çökertilmesi, aç bırakma yoluyla nüfusun yok edilmesi.
- **Zorla Yerinden Etme:** Sivillerin “güvenli bölgelere göç” adı altında kitlesel olarak yerinden edilmesi.
- **Apartheid:** Filistinlilere uygulanan ayrımcı rejim, uluslararası hukuk literatüründe apartheid suçu olarak tanımlanmaktadır (Amnesty, 2022).

- **İşkence ve Cinsel Şiddet:** BM raporları, gözaltına alınan sivillere işkence ve kötü muamele uygulandığını belgelemektedir (OHCHR, 2024).

Trump'ın planı, bu suçların faillerinin hesap vermesini gündeme getirmemekte; tam tersine İsrail'in işgal sorumluluğunu başka aktörlere devretmektedir.

6.3. Savaş Suçları

Roma Statüsü md. 8, savaş suçlarını düzenler. Gazze'de şu fiiller savaş suçu kapsamında değerlendirilmelidir:

- Sivillerin ve sivil altyapının doğrudan hedef alınması,
- Hastaneler, okullar ve ibadethanelerin bombalanması,
- İnsani yardım konvoylarının saldırıya uğraması,
- Aç bırakmanın savaş yöntemi olarak kullanılması,
- Yasaklı mühimmatların (fosfor bombası vb.) kullanımı (HRW, 2023).

Bu suçlar, ICC'nin yargı yetkisine tabidir. Ancak Trump planı, bu savaş suçlarının soruşturulmasını veya cezalandırılmasını gündeme getirmemekte; “yeniden inşa” ve “geçici yönetim” söylemleriyle uluslararası ceza adaletinin devre dışı bırakılmasına yol açmaktadır.

6.4. Soykırım Unsurları

Roma Statüsü md. 6, Soykırım Sözleşmesi ile paralel şekilde soykırım fiillerini düzenler. Gazze'de belgelenen çocuk ölümleri, sağlık hizmetlerinin engellenmesi, yaşam koşullarının sürdürülemez hale getirilmesi gibi fiiller bu kapsamda değerlendirilmiştir. ICJ'nin 2024 kararında da İsrail'in bu yükümlülükleri ihlal ettiği vurgulanmıştır (ICJ, 2024). Trump planı, bu bağlamda soykırımın önlenmesine yönelik hiçbir düzenleme içermemektedir.

6.5. Trump Planının Roma Statüsü ile Çelişkileri

Trump'ın planı, Roma Statüsü perspektifinden üç temel çelişki taşır:

- 1. Cezasızlık** **Mekanizması**
Plan, İsrail yetkililerinin işlediği olası soykırım, savaş suçu ve insanlığa karşı suçların yargılanmasını gündeme almamaktadır. Aksine, sorumluluğu “geçici Arap otoritesine” kaydırarak İsrail'i korumaktadır.
- 2. Zorla Yerinden Etme ve Transfer**
Planın öngördüğü geçici nüfus transferleri, Roma Statüsü md. 7(1)(d) kapsamında insanlığa karşı suç teşkil eder.
- 3. Self-Determination** **İhlali**
Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkı yok sayılarak, dış vesayet dayatılmaktadır. Bu durum, Roma Statüsü'ndeki “sistemik ayrımcılık ve baskı” unsurlarıyla örtüşmektedir.

6.6. ICC'nin Rolü ve Sorumluluk

ICC, Gazze'de işlenen suçlarla ilgili olarak 2021'den beri ön soruşturma yürütmektedir. 2024'te yaşanan gelişmeler, bu sürecin hızlanmasına yol açmıştır. Mahkeme'nin Gazze'de işlenen suçları yargılaması, uluslararası ceza adaletinin inandırıcılığı açısından kritik önemdedir. Trump planı, bu süreci etkisiz kılmaya çalışmakta; adalet yerine siyaseti ön plana çıkarmaktadır.

6.7. Değerlendirme

Roma Statüsü, uluslararası ceza hukukunun temelini oluşturur. Gazze'de işlenen fiillerin bu Statü kapsamında soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçları kategorilerine girdiği açıktır. Trump planı ise, bu suçların cezasız kalmasına yol açacak şekilde tasarlanmıştır. Bu nedenle plan, hukuken meşru bir barış projesi değil; **uluslararası ceza adaletini devre dışı bırakma girişimidir**.

7. Yeniden İnşa ve Tazmin Yükümlülüğü

Savaşın yıkıcı etkilerinden sonra uluslararası hukuk yalnızca çatışmaların sona ermesini değil, aynı zamanda mağdurların zararlarının telafi edilmesini de öngörür. Bu bağlamda yeniden inşa ve tazmin yükümlülüğü, hem **insancıl hukukun** hem de **devlet sorumluluğu hukukunun** ayrılmaz parçasıdır. Gazze örneğinde, Trump'ın planı bu sorumluluğu İsrail'in üzerinden alıp Arap ülkelerinin üzerine yıkmayı öngörmektedir. Oysa hukuken, işgalci güç olan İsrail'in hem yıkımın hem de sivillere verilen zararın tazmininden doğrudan sorumluluğu bulunmaktadır.

7.1. Hukuki Temel: Hague ve Cenevre Düzenlemeleri

1907 tarihli **Lahey Düzenlemeleri** md. 3, işgalci devletin uluslararası hukuku ihlal ederek verdiği zararlardan sorumlu olduğunu açıkça belirtir: “*Savaş yasalarının ve teamüllerinin ihlalinden doğan taraf, tazminat yükümlülüğü altındadır.*” (Hague Regulations, 1907).

1949 tarihli **Dördüncü Cenevre Sözleşmesi** ise işgal altındaki topraklarda sivillerin korunması ve altyapının korunmasına ilişkin ayrıntılı hükümler içerir. Sözleşmeye göre işgalci güç, sivillerin temel ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür; altyapının yıkılması halinde bunun telafisi de işgalciye aittir (Geneva Convention IV, 1949).

Dolayısıyla Gazze'deki kitlesel yıkım, yalnızca “savaşın yan etkisi” değil, işgalci gücün doğrudan **tazmin sorumluluğunu** doğurmaktadır.

7.2. İsrail'in Yıkım Politikası ve Sorumluluğu

7 Ekim 2023'ten itibaren Gazze'de:

- On binlerce konut yıkılmış,
- Okullar, hastaneler, su ve elektrik altyapısı tahrip edilmiş,

- Tarım alanları ve gıda depoları imha edilmiştir (UN OCHA, 2024).

Bu durum, insancıl hukukun açık ihlalidir. Zira sivillerin yaşam koşullarını sürdürülemez hale getirmek, yalnızca savaş suçu değil, aynı zamanda **soykırım fiili** olarak da değerlendirilmektedir. Bu nedenle İsrail'in yeniden inşa sorumluluğu, yalnızca maddi tazminle sınırlı değildir; uluslararası ceza hukukunda da hesap vermesi gereken bir yükümlülüktür.

7.3. Trump Planı ve “Arap Finansmanı”

Trump'ın planı, Gazze'nin yeniden inşasının Arap devletleri tarafından üstlenilmesini öngörmektedir. Bu öneri, üç açıdan uluslararası hukuka aykırıdır:

- Sorumluluk** **Devri**
İşgalci gücün yükümlülüklerini üçüncü devletlere devretmesi hukuken geçersizdir. BM Uluslararası Hukuk Komisyonu'nun “Devlet Sorumluluğu Taslak Maddeleri”ne göre, ihlali işleyen devlet tazmin sorumluluğunu ortadan kaldıramaz (ILC, 2001).
- Tazmin** **Yükümlülüğünün** **Gasbı**
İsrail'in yol açtığı yıkımın Arap devletlerinin finansmanı ile onarılması, mağdurların tazminat hakkının gaspı anlamına gelir. Bu, mağdura karşı ikinci kez haksızlık yapılmasıdır.
- Ekonomik** **Sömürgecilik**
Gazze'nin “Ortadoğu'nun Rivierası”na dönüştürülmesi fikri, kalkınmayı değil, rant ve sömürüyü ima etmektedir. Halkın kendi iradesiyle belirlemediği projeler, self-determination ilkesine de aykırıdır.

7.4. Uluslararası Örnekler

Geçmişte benzer durumlarda işgalci devletlerin yeniden inşa sorumluluğu vurgulanmıştır:

- **Kuveyt'in İşgali (1991):** Irak, işgal ve yıkım nedeniyle BM gözetiminde Kuveyt'e tazminat ödemekle yükümlü kılınmıştır.
- **Bosna Savaşı Sonrası:** Eski Yugoslavya'da altyapının yıkımı, sorumlu taraflara karşı uluslararası davaların açılmasına yol açmıştır.
- **Irak'ın ABD İşgali (2003 sonrası):** ABD'nin yıkımdan doğrudan sorumlu olduğu yönünde çok sayıda BM ve akademik rapor ortaya çıkmıştır.

Bu örnekler, Gazze'nin yeniden inşasının da doğrudan İsrail'in sorumluluğu altında olması gerektiğini teyit etmektedir.

7.5. Mağdurların Hakları

Uluslararası hukukta mağdurların üç temel hakkı vardır:

1. **Hakikate Ulaşma Hakkı:** Yıkımın boyutları ve sorumluların tespiti.
2. **Adalet Hakkı:** Faillerin cezalandırılması.

3. **Tazmin Hakkı:** Maddi ve manevi zararların giderilmesi (UN Basic Principles, 2005).

Trump planı, bu üç hakkın hiçbirini garanti etmemekte; aksine mağdurları edilgen konuma indirgemektedir.

7.6. Değerlendirme

Yeniden inşa, yalnızca fiziksel altyapının onarılması değil, aynı zamanda adaletin sağlanmasıyla mümkündür. İsrail'in yol açtığı yıkımın Arap devletleri tarafından onarılması, uluslararası hukukun özünü boşaltır. Bu nedenle Trump'ın planı, barış değil, **suç sonrası aklama operasyonu** niteliğindedir.

8. Kendi Kaderini Tayin Hakkı (Self-Determination)

Kendi kaderini tayin hakkı (self-determination), modern uluslararası hukukun temel ilkelerinden biridir. 1945 tarihli BM Antlaşması'nın 1/2. maddesi, örgütün amaçlarından biri olarak *“halkların eşit haklarına ve kendi kaderlerini tayin hakkına saygıyı geliştirmeyi”* açıkça ifade etmiştir (UN Charter, 1945). Bu ilke, sömürgecilik sonrası dönemde daha da güçlenmiş; 1960 tarihli **BM Genel Kurulu'nun 1514 sayılı Kararı (Sömürge Ülkelerine ve Halklarına Bağımsızlık Bildirgesi)** ile hukuki çerçevesi netleşmiştir.

Filistin meselesi, bu hakkın en ağır biçimde ihlal edildiği örneklerden biridir. Filistin halkı, on yıllardır işgal, abluka ve zorla yerinden etme politikalarıyla kendi siyasi statüsünü özgürce belirleme imkânından mahrum bırakılmıştır. Trump'ın 2025'te sunduğu Gazze planı da bu hakkı görmezden gelmekte; “geçici Arap otoritesi” gibi vesayetçi mekanizmalarla Filistin halkını edilgen kılmaktadır.

8.1. Kendi Kaderini Tayin Hakkının İçeriği

Self-determination, iki boyutta ele alınır:

1. **Dışsal Boyut:** Bir halkın kendi siyasi statüsünü özgürce belirleme, bağımsızlık ya da birleşme hakkı.
2. **İçsel Boyut:** Halkın kendi siyasi temsilcilerini seçme ve kendi yönetim mekanizmalarını kurma hakkı.

Filistin halkı bu iki boyutun da ihlaline maruz kalmaktadır. İsrail'in askeri işgali dışsal self-determination'ı engellerken, Gazze'de dayatılan yönetim modelleri (örneğin Trump'ın geçici otorite planı) içsel self-determination'ı ihlal etmektedir.

8.2. Uluslararası Hukuki Dayanaklar

- **BM Antlaşması md. 1/2:** Halkların kendi kaderini tayin hakkı.
- **BM Genel Kurulu Kararı 1514 (1960):** Sömürge halklarının bağımsızlık hakkı.

- **BM Genel Kurulu Kararı 2625 (1970):** Dostane İlişkiler Bildirgesi, self-determination'ı *jus cogens* nitelikli bir ilke olarak tanımlar.
- **ICJ İçtihadı:** Divan, Namibya (1971), Batı Sahra (1975) ve Doğu Timor (1995) kararlarında self-determination'ı uluslararası hukukun temel ilkesi olarak teyit etmiştir.

Bu içtihatlar, Filistin halkının self-determination hakkını tartışılmaz biçimde teyit etmektedir.

8.3. Filistin Bağlamında Self-Determination

Filistin halkının self-determination hakkı, birçok BM kararıyla tanınmıştır. 1988'de Filistin Ulusal Konseyi'nin bağımsızlık ilanı, 2012'de BM Genel Kurulu'nun 67/19 sayılı kararıyla "üye olmayan gözlemci devlet" statüsü kazanması, bu hakkın uluslararası düzeyde kabul gördüğünü göstermektedir. Buna rağmen İsrail'in işgali, bu hakkın fiilen kullanılmasını engellemektedir.

Gazze özelinde, sürekli abluka ve askeri operasyonlar, halkın siyasi iradesini serbestçe ifade etmesini imkânsız hale getirmiştir. Trump'ın planı, bu tabloyu değiştirmek yerine daha da derinleştirmektedir.

8.4. Trump Planının İhlalleri

Trump'ın Gazze planı, self-determination hakkıyla üç düzeyde çelişmektedir:

1. **Geçici Arap Otoritesi:** Plan, Gazze'nin yönetimini Arap ülkelerinden oluşan bir otoriteye devretmeyi öngörmektedir. Bu, Filistin halkının kendi yönetimini seçme hakkını ortadan kaldırır.
2. **Yerinden Etme Politikaları:** Plan, nüfusun geçici olarak başka ülkelere transferini öngörmektedir. Bu, halkın kendi topraklarında var olma hakkına aykırıdır.
3. **Ekonomik Vesayet:** Gazze'nin yeniden inşası Arap finansmanına bağlanarak, halkın kendi kalkınma modelini seçme hakkı yok sayılmaktadır.

Bu maddeler, self-determination ilkesini yalnızca ihlal etmekle kalmaz; aynı zamanda Filistin halkını **sömürge sonrası yeni bir vesayet rejimi** altına sokar.

8.5. Karşılaştırmalı Örnekler

- **Namibya (1971 ICJ Danışma Görüşü):** Divan, Güney Afrika'nın işgalini self-determination ihlali saymış; uluslararası toplumun işgali tanımaması gerektiğini belirtmiştir.
- **Doğu Timor (1995 ICJ Kararı):** Divan, self-determination hakkının *erga omnes* nitelikte olduğunu, yani tüm devletlerin bu hakkı koruma yükümlülüğü bulunduğunu vurgulamıştır.
- **Batı Sahra (1975 ICJ Danışma Görüşü):** Self-determination'ın halkın iradesine dayanması gerektiğini teyit etmiştir.

Filistin meselesi, bu içtihatların doğal devamıdır. Trump planı ise uluslararası hukukun bu yerleşik içtihadını hiçe saymaktadır.

8.6. Değerlendirme

Kendi kaderini tayin hakkı, Filistin meselesinde yalnızca politik bir talep değil, uluslararası hukukun bağlayıcı bir normudur. Gazze'deki halk, kendi siyasi statüsünü ve yönetimini özgürce belirleme hakkına sahiptir. Trump'ın planı, bu hakkı yok sayarak vesayetçi bir düzenleme getirmekte; uluslararası hukukun temel taşlarından birini çiğnemektedir.

Bu nedenle plan, yalnızca “barışa hizmet etmeyen” bir girişim değil; aynı zamanda **uluslararası hukukun sömürgecilik sonrası kazanımlarını geriye götüren bir projedir.**

9. Sonuç ve Değerlendirme

Trump'ın 2025 tarihli Gazze planı, yüzeyde bir “barış girişi” olarak sunulsa da, uluslararası hukuk bağlamında detaylı incelendiğinde, soykırımın sonuçlarını meşrulaştırmaya hizmet eden bir proje niteliğindedir. Planın temel felsefesi, Gazze'de yaşanan insani felaketi hukukun konusu olmaktan çıkarıp, finansal ve diplomatik bir “pazarlık” meselesine indirgemektir. Oysa uluslararası hukuk, özellikle 1945 sonrası kurulan normatif düzen, bu tür yaklaşımları açıkça reddetmektedir. Gazze'de yaşanan katliamların ardından böyle bir planın gündeme getirilmesi, yalnızca Filistin halkının değil, aynı zamanda uluslararası hukukun ve insanlığın onurunun aşağılanması anlamına gelmektedir.

9.1. Uluslararası Hukukun Çerçevesi

Bu çalışmada ayrıntılı biçimde analiz edilen normatif çerçeve – Soykırım Sözleşmesi, Cenevre Sözleşmeleri, BM Antlaşması, ICJ ve ICC kararları, self-determination ilkesi – tek bir gerçeğe işaret etmektedir: **Gazze'de yaşananlar yalnızca bir “çatışma” değil, uluslararası hukukun ağır ve çok katmanlı ihlalleridir.**

- **Soykırım Sözleşmesi** uyarınca, Gazze'deki öldürmeler, aç bırakma politikaları ve yaşam koşullarını sürdürülemez hale getirme uygulamaları doğrudan soykırımın tipik fiillerine uymaktadır.
- **Cenevre Sözleşmeleri** bağlamında sivillerin, sağlık çalışanlarının, BM personelinin ve gazetecilerin hedef alınması, savaş suçlarının süreklilik arz eden biçimde işlendiğini göstermektedir.
- **BM Antlaşması** çerçevesinde İsrail'in eylemleri, kuvvet kullanma yasağı ve self-determination ilkesinin sistematik ihlali anlamına gelmektedir.
- **ICJ** kararları, İsrail'in uluslararası hukukta hesap vermesi gerektiğini açıkça ortaya koymuştur.
- **ICC** süreci, bu suçların cezasız kalmaması için somut bir yargı zemini sunmaktadır.

Trump'ın planı ise bu bütünlüğü parçalamakta, hukuku devre dışı bırakıp siyaseti tek belirleyici kılmaktadır.

9.2. Planın Sömürgeci Mantığı

Planın özünde üç sömürgeci mantık vardır:

- Suçun** **Failini** **Aklama**
Plan, İsrail'i sorumluluktan kurtararak tüm yükümlülüğü Arap ülkelerine devretmektedir. Bu, suçun failini ödüllendirmek, mağduru ise susturmaktır.
- Mağduru** **Vesayet** **Altına** **Alma**
Filistin halkının kendi iradesiyle karar verme hakkı yok sayılmakta; geçici Arap otoritesi adı altında yeni bir vesayet rejimi kurulmaktadır. Bu, sömürgecilik sonrası dönemde kazanılmış olan self-determination ilkesine doğrudan saldırıdır.
- Adaleti** **Ekonomiyle** **İkame** **Etme**
Plan, adaletin yerine ekonomik projeler koymaktadır. Oysa bir halkın çocukları öldürülmüşken, hastaneleri bombalanmışken, evleri yerle bir edilmişken, gökdelenler inşa etmek adaleti değil; **mezarların üstünü betonla kapatmayı** ifade eder.

9.3. Uluslararası Suçlar ve Cezasızlık

Uluslararası hukuk, ağır ihlaller karşısında “cezasızlığa izin verilemeyeceği” ilkesini benimsemiştir. Nürnberg’den Ruanda’ya, Eski Yugoslavya’dan Darfur’a kadar tüm yargılamalar, insanlığa karşı suçların ve soykırımın affedilemez olduğunu teyit etmiştir. Gazze’de yaşananları, “yeniden inşa” adı altında unutmaya zorlamak, bu ilkenin inkârı demektir.

Trump’ın planı, cezasızlık üretmektedir. İsrail’in sivilleri öldürmesi, BM görevlilerini hedef alması, gazetecileri susturması, sağlık sistemini çökertmesi hiçbir yargı mekanizmasına havale edilmemektedir. Aksine, uluslararası ceza hukukunun alanı ekonomik rant projeleriyle daraltılmaktadır. Bu, yalnızca Filistin halkına değil, insanlığa karşı işlenmiş yeni bir suçtur: **adaletin gaspı**.

9.4. Tarihsel Perspektif: Filistin’den Evrensel Mesaja

Filistin meselesi, yalnızca bölgesel bir çatışma değildir. Bu mesele, uluslararası hukukun meşruiyet sınavıdır. Eğer Gazze’de binlerce çocuğun ölümü, yüzlerce BM çalışanının ve gazetecinin katli, aç bırakılarak kitlesel yok ediliş uluslararası hukuk tarafından durdurulamıyorsa, o zaman hukukun kendisi anlamsız hale gelir.

Trump’ın planı, bu anlamda sadece Filistinlilere değil, tüm dünya hukuk düzenine yönelmiş bir tehdittir. Çünkü planın mantığı kabul edilirse, bundan böyle her soykırım ve savaş suçu ekonomik projelerle örtülebilecektir. Bu, 20. yüzyıl boyunca inşa edilen normatif düzenin çöküşü anlamına gelir.

9.5. Sonuç:

Gazze'deki trajedi, insanlığın ve hukukun sınıandığı bir andır. Trump'ın planı, bu sınavı geçememektedir. Bu plan:

- Soykırımın üstünü örten,
- Sömürgeci vesayeti geri getiren,
- Cezasızlığı normalleştiren,
- Hukuku siyasete kurban eden, bir girişimdir.

Uluslararası hukuk perspektifinden bu planın meşruiyeti yoktur. Hukuken doğru olan, İsrail'in işlediği ağır ihlallerden dolayı hesap vermesi, mağdurların adalet ve tazmin hakkının sağlanması, Filistin halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesidir.

Bu yapılmadığı sürece, Gazze'de yeniden inşa edilen hiçbir bina, uluslararası hukukun ve insanlığın yıkılmış onurunu ayağa kaldıramaz.

References

- Amnesty International. (2022). *Israel's Apartheid Against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime Against Humanity*. London: Amnesty.
- Cassese, A. (1995). *Self-Determination of Peoples: A Legal Reappraisal*. Cambridge University Press.
- Cassese, A. (2005). *International Law*. Oxford University Press.
- Committee to Protect Journalists. (2024). *Journalists killed in Gaza since October 2023*. Retrieved from <https://cpj.org>
- Falk, R. (2024). *International Law and Double Standards: The Case of Israel and Gaza*. *Journal of International Affairs*, 78(2), 45–63.
- Geneva Convention IV. (1949). *Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War*. Geneva: United Nations.
- Gray, C. (2018). *International Law and the Use of Force* (4th ed.). Oxford University Press.
- Hague Regulations. (1907). *Convention (IV) Respecting the Laws and Customs of War on Land*. The Hague.
- Human Rights Watch. (2023). *Israel: White Phosphorus Used in Gaza*. Retrieved from <https://www.hrw.org>
- ICRC. (2024). *Report on Collective Punishment in Gaza*. Geneva: International Committee of the Red Cross.
- ICTR. (1998). *Prosecutor v. Akayesu (Case No. ICTR-96-4-T)*. Arusha: ICTR.
- ILC. (2001). *Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts*. Geneva: UN.
- International Court of Justice. (1971). *Legal Consequences for States of the Continued Presence of South Africa in Namibia. ICJ Reports*.
- International Court of Justice. (1975). *Western Sahara Advisory Opinion. ICJ Reports*.
- International Court of Justice. (1995). *East Timor (Portugal v. Australia). ICJ Reports*.
- International Court of Justice. (2004). *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion. ICJ Reports*.
- International Court of Justice. (2024). *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel), Provisional Measures. ICJ Reports*.
- Middle East Monitor. (2023). *Israeli minister calls Gazans 'human animals'*. Retrieved from <https://www.middleeastmonitor.com>
- OHCHR. (2024). *Report on Civilian Casualties in the Occupied Palestinian Territory*. Geneva: United Nations.
- OHCHR. (2024). *Report on the Human Rights Situation in the Occupied Palestinian Territory*. Geneva: United Nations.
- OHCHR. (2024). *Report on Torture and Ill-Treatment in the Occupied Palestinian Territory*. Geneva: United Nations.
- Reuters. (2025, September 29). *Israeli forces advance ahead of Trump-Netanyahu Gaza war talks*. Retrieved from <https://www.reuters.com>
- Rome Statute of the International Criminal Court. (1998). Rome: United Nations.
- Schabas, W. A. (2009). *Genocide in International Law: The Crime of Crimes* (2nd ed.). Cambridge University Press.

- UN Basic Principles. (2005). *Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law*. New York: UN.
- UN Charter. (1945). *Charter of the United Nations*. San Francisco: United Nations.
- UNGA. (1960). *Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples (Resolution 1514)*. New York: United Nations.
- UNGA. (1970). *Declaration on Principles of International Law Concerning Friendly Relations (Resolution 2625)*. New York: United Nations.
- UNGA. (2012). *Status of Palestine in the United Nations (A/RES/67/19)*. New York: United Nations.
- UNHRC. (2024). *Starvation as a Method of Warfare: Report of the Special Rapporteur on the Right to Food*. Geneva: UN.
- UNICEF. (2024). *Children in Gaza: Casualty Statistics*. New York: UNICEF.
- United Nations. (1948). *Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*. New York: United Nations.
- United Nations. (2024). *Secretary-General's Statement on Attacks against UN Staff in Gaza*. New York: UN.
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). (2024). *Report on Civilian Impact of Gaza Conflict*. Geneva: UN.
- UN OCHA. (2024). *Report on the Destruction of Civilian Infrastructure in Gaza*. Geneva: UN.
- Washington Post. (2025, September 27). *Trump's 21-point Gaza peace plan*. Retrieved from <https://www.washingtonpost.com>
- WHO. (2024). *Attacks on Health Care in Gaza*. Geneva: World Health Organization.